

VID Metodiskā materiāla Nodokļi darījumiem ar kokmateriāliem aktualizācija un konteksts

Avoti: VID un LMSP

Valsts ieņēmumu dienests (VID) ir aktualizējis metodisko materiālu *“Nodokļi darījumiem ar kokmateriāliem”*, lai sniegtu skaidrību fiziskajām personām par nodokļu piemērošanu, kas izriet no darījumiem ar meža īpašumiem, augošu cirsmu vai kokmateriālu atsavināšanu.

Galvenais iemesls regulārai šī materiāla atjaunināšanai ir nepieciešamība precizēt robežšķirtni starp saimniecisko darbību un vienreizēju darījumu, kā arī skaidrot Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) reģistrācijas sliekšņa sasniegšanu.

Aktualizācijas konteksta būtiskākie punkti

Fiziskajām personām par ienākumu no augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas ir jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) 10% likmes apmērā. Pirms nodokļa aprēķināšanas no ienākuma drīkst atskaitīt izdevumu normu (25% vai 50% apmērā atkarībā no darījuma veida).

Ja fiziska persona 12 mēnešu laikā veic darījumus, kuru kopējā summa pārsniedz 50 000 EUR, tai ir pienākums reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā.

Meža nozarē darbojas īpašais PVN piemērošanas režīms jeb reversais PVN. Tas nozīmē, ka pat pēc reģistrēšanās PVN reģistrā, veicot darījumus ar kokmateriāliem, nodokli aprēķina un budžetā maksā preces saņēmējs (pircējs), ja tas ir PVN maksātājs.

Jauno praktisko piemēru būtība

VID materiāla sadaļā *“Atsevišķi piemēri PVN piemērošanai”* ir integrējis jaunus, secīgus situāciju aprakstus, kas palīdz saprast, kad tieši iestājas pienākums reģistrēties PVN reģistrā un kā jārīkojas pēc tam.

Par PVN sliekšņa pārsniegšanu un reģistrāciju

VID materiālā ir apskatīta situācija (piemēram, ar fizisko personu), kurā persona gada laikā veic vairākus darījumus

Fiziskā persona pārdod tiesības izstrādāt cirsmu vairākos piegājienos vai dažādiem pircējiem. Brīdī, kad kārtējā darījuma rezultātā kopējā darījumu vērtība 12 mēnešu periodā sasniedz vai pārsniedz 52 000 EUR - tātad pārsniegts 50 000 EUR sliekšnis - personai obligāti jāiesniedz iesniegums VID par reģistrāciju PVN maksātāju reģistrā. Svarīgs skaidrojums piemērā parāda, ka par šiem konkrētajiem jau veiktajiem darījumiem PVN fiziskajai personai pašai nav jāmaksā, jo kokmateriālu darījumiem tiek piemērots reversais PVN, un nodokļa nomaksas atbildība gulstas uz pircēju (juridisko personu).

Aktualizētajā skaidrojumu bāzē tiek uzsvērts, ka nodokļu aprēķinā un darījumu vērtībā jāiekļauj ne tikai lietkoksne, bet arī blakusprodukti. Ienākums no zaru un krūmu pārdošanas šķeldošanai - gan tīrot lauksaimniecības zemi, gan izstrādājot cirsmu mežā - tiek pielīdzināts ienākumam no kokmateriālu atsavināšanas. Tam piemēro to pašu 10% IIN likmi, un šie ieņēmumi summējas kopējā apjomā, kas var likt personai negaidīti pārsniegt PVN reģistrācijas sliekšni.

Ja plāno pārdot mežu vai cirsmu, vienmēr jāsummē visus pēdējo 12 mēnešu laikā gūtos ieņēmumus no šiem darījumiem. Ja kopsumma tuvojas 50 000 EUR, jāseko līdzi datumam, kad sliekšnis tiks pārsniegts, lai laicīgi - līdz nākamā mēneša 15. datumam vai pirms nākamā darījuma - iesniegtu iesniegumu VID